

HENSTILLINGER

HENSTILLING Nr. 1/2017 FRA SAMARBEJDSRÅDET EU-ARMENIEN

af 20. november 2017

om prioriteterne for partnerskabet mellem EU og Armenien [2018/315]

SAMARBEJDSRÅDET EU-ARMENIEN HAR —

under henvisning til partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Republikken Armenien på den anden side, særlig artikel 78, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Republikken Armenien på den anden side ⁽¹⁾ (»aftalen«) blev undertegnet den 22. april 1996 og trådte i kraft den 1. juli 1999.
- (2) I overensstemmelse med aftalens artikel 78 kan Samarbejdsrådet fremsætte passende henstillinger med henblik på at opfylde aftalens mål.
- (3) I overensstemmelse med aftalens artikel 95, stk. 1, skal parterne træffe alle fornødne almindelige eller særlige foranstaltninger til at opfylde deres forpligtelser i henhold til aftalen og drage omsorg for, at aftalens mål virkeliggøres.
- (4) I revisionen af den europæiske naboskabspolitik blev det foreslået at indlede en ny fase med gensidigt engagement med parterne for at øge ejerskabsfølelsen hos begge parter.
- (5) Unionen og Armenien er blevet enige om at konsolidere deres partnerskab ved at fastlægge en række prioriteter for perioden 2017-2020 med henblik på at støtte og styrke modstandsdygtigheden og stabiliteten i Armenien.
- (6) Parterne i aftalen er derfor blevet enige om teksten til prioriteterne for partnerskabet mellem EU og Armenien, der understøtter gennemførelsen af aftalen og koncentrerer samarbejdet om fælles interesser, der er fastlagt i fællesskab —

VEDTAGET DENNE HENSTILLING:

Artikel 1

Samarbejdsrådet henstiller, at parterne gennemfører prioriteterne for partnerskabet mellem EU og Armenien, der er fastsat i bilaget.

Artikel 2

Denne henstilling træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. november 2017.

På Samarbejdsrådets vegne

F. MOGHERINI
Den Europæiske Union

E. NALBANDIAN
Republikken Armenien

⁽¹⁾ EFT L 239 af 9.9.1999, s. 3.

BILAG

PRIORITETER FOR PARTNERSKABET MELLEM DEN EUROPÆISKE UNION OG ARMENIEN

I. BAGGRUND

Partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Armenien på den anden side (i det følgende benævnt »partnerskabs- og samarbejdsaftalen») blev undertegnet den 22. april 1996 og trådte i kraft den 1. juli 1999. EU og dets medlemsstater på den ene side og Republikken Armenien på den anden side har den 27. februar 2017 afsluttet forhandlinger om en **omfattende og udvidet partnerskabsaftale**, hvis tekst er ved at blive færdigbehandlet med henblik på undertegnelse. **Prioriteterne for partnerskabet mellem EU og Armenien** har til formål at lette gennemførelsen af samarbejdet mellem partnerne, herunder inden for rammerne af den nye aftale. Prioriteterne for partnerskabet har til formål at styrke forbindelserne mellem EU og Armenien og fremme universelle værdier og stabilitet, modstandsdygtighed, sikkerhed og velstand baseret på demokrati, menneskerettigheder, retsstatsprincippet samt bæredygtig økonomisk vækst og åbenhed. De er i overensstemmelse med prioriteterne, der er fastsat af **Republikken Armenien** og EU, herunder de prioriteter, som er fastsat i den reviderede **europæiske naboskabspolitik** (ENP) ⁽¹⁾. Prioriteterne for partnerskabet følger principperne om fælles ejerskab og differentiering og udspringer af de fire prioriteter ⁽²⁾, der blev aftalt i fællesskab ved Det Østlige Partnerskabs **topmøde i Riga** i 2015, og som blev bekræftet af begge parter på Det Østlige Partnerskabs udenrigsministtermøde i maj 2016 som de vejledende rammer for det fremtidige arbejde. Endelig er prioriteterne for partnerskabet også i overensstemmelse med **målene for bæredygtig udvikling for 2030** og **Parisaftalen fra 2015** om klimaændringer og deres engagement i spørgsmål vedrørende økonomi, miljø og social bæredygtighed samt klimaændringer.

EU og Armenien har fælles **interesser** og **værdier**, navnlig med henblik på Armeniens engagement i økonomiske og politiske reformer og regionalt samarbejde, herunder inden for rammerne af Det Østlige Partnerskab. Den **nye, omfattende aftale vil forny og danne retsgrundlaget for de bilaterale forbindelser** og det nuværende momentum bør udnyttes med henblik på at styrke forbindelserne mellem EU og Armenien, blandt andet gennem fastlæggelse af prioriteter for partnerskabet. Denne nye overordnede ramme og de prioriterede samarbejdsområder vil bygge på partnerne **fælles interesse** i at øge det gensidige engagement under hensyntagen til EU's og Armeniens andre internationale forpligtelser.

Prioriteterne for partnerskabet bygger på det tidligere frugtbare samarbejde, herunder i forbindelse med gennemførelsen af **ENP-handlingsplanen**, som de erstatter. Disse prioriteter for partnerskabet bør danne grundlag for dagsordenen ved regelmæssige politiske dialogmøder og sektordialoger som defineret i den nye aftale, der også danner rammen for gennemførelse og opfølgning af prioriteterne.

Det fremtidige finansielle samarbejde mellem EU og Armenien og programmeringen heraf, navnlig den næste fælles støtteramme for Armenien for 2017-2020, vil være baseret på disse prioriteter for partnerskaberne.

II. PRIORITETER

Prioriteterne for partnerskabet afspejler **fælles interesser** og fokuserer på områder, hvor et samarbejde er til gensidig fordel. Armenien og EU vil fortsætte med at forfølge de centrale mål, nemlig at støtte regional stabilitet baseret på **fælles værdier** og en stærk forpligtelse til demokrati og menneskerettigheder. Civilsamfundet er en vigtig aktør inden for rammerne af Det Østlige Partnerskab, og EU og Armenien vil yderligere fremme dets deltagelse i gennemførelsen af disse prioriteter. **Økonomisk samarbejde** med henblik på vedvarende **vækst** er et område af stor fælles interesse, inden for hvilket vi vil undersøge alle muligheder for at forbedre forretningsmiljøet. For at skabe hurtigere og mere inklusiv vækst er der behov for at styrke relevante færdigheder og menneskelig kapital i de offentlige institutioner, forbedre regeringsførelsen yderligere samt for bedre infrastrukturforbindelser. Håndteringen af disse udfordringer vil skabe gunstige betingelser for et stærkere samarbejde inden for centrale sektorer og for øget mobilitet og således være til **gavn for borgerne** i både EU og Armenien. Prioriteterne er indbyrdes forbundne og gensidigt forstærkende. Hvert prioriteret område omfatter flere elementer og har både en **tværfaglig** og **tværgående** tilgang, der er nødvendig for at nå målet. Dette omfatter en fælles aktiv deltagelse i multilaterale samarbejdsfora, herunder inden for rammerne af Det Østlige Partnerskab.

⁽¹⁾ JOIN(2015) 50 final af 18.11.2015.

⁽²⁾ Se de fire overskrifter i del II. Prioriteter.

1. Styrkelse af institutioner og god regeringsførelse

EU og Armenien er indstillet på et tættere samarbejde med henblik på at fremme **meneskerettighederne** og **retsstatsprincippet**, samt **de grundlæggende frihedsrettigheder**. De vil sammen arbejde for løbende at forbedre forholdene i Armenien inden for offentlig forvaltning, god regeringsførelse og retsvæsenet, optrappe bekæmpelsen af korruption og styrke civilsamfundet. **Ligestilling mellem kønnene samt miljømæssige og sociale spørgsmål** vil blive indarbejdet i alle områder af samarbejdet.

Der vil være fokus på gennemførelse og håndhævelse af relevant lovgivning, herunder den **nye forfatning**. Den **valgreform**, der blev vedtaget i september 2016 på grundlag af blandt andet anbefalinger fra Kontoret for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder under Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa, gælder fra og med parlamentsvalget den 2. april 2017. Parterne vil også bestræbe sig på at videreudvikle et **gunstigt miljø for civilsamfundet**, herunder **arbejdsmarkedsorganisationerne**, og dets deltagelse i beslutningsprocessen. Civilsamfundet er blevet hørt i udarbejdelsen af disse prioriteter for partnerskabet, og vil også spille en vigtig rolle ved at bidrage til overvågningen af deres gennemførelse.

Parterne vil optrappe indsatsen for at **reformere den offentlige forvaltning**, herunder de lokale og **retshåndhævende** myndigheder. Der vil blive lagt særlig vægt på retsstatsprincippet, fremme af retsvæsenets uafhængighed, adgang til domstolsprøvelse og retten til en retfærdig rettergang. Denne reform vil begynde med en strategisk ramme for reform af den offentlige forvaltning. Målet for vores samarbejde er at styrke ansvarlighedsførelse og effektiv regeringsførelse, blandt andet gennem moderne og kønsbevidst forvaltning af menneskelige ressourcer og udbredt anvendelse af **digital forvaltning**, herunder inden for sundhedssektoren. Politikudvikling og evaluering vil ske på grundlag af klare beviser, blandt andet fra en statistisk tjeneste af høj kvalitet.

Bekæmpelsen af korruption vil stå i centrum for den administrative reform og landets indsats for at styrke retsstatsprincippet. Der vil i samarbejdet være fokus på både styrkelse af de korruptionsbekæmpende organer og på gennemgang af lovgivningen, navnlig systemet for offentlige indkøb, systemet til angivelse af aktiver, som skal sikre dets korrekte gennemførelse, samt forvaltningen af de offentlige funktioner, der er forbundet med flest udfordringer af økonomiske eller andre årsager (indkøb, fortoldning og udstedelse af tilladelser), med henblik på at sikre høje etiske standarder og undgå interessekonflikter. Parterne skal gennemføre bistanden i overensstemmelse med principperne for forsvarlig økonomisk forvaltning og skal samarbejde om at beskytte EU's og Armeniens finansielle interesser, jf. de relevante bestemmelser i den omfattende økonomiske partnerskabsaftale.

Samarbejdet i sikkerhedssektoren vil sigte mod at styrke ansvarlighedsførelsen af sikkerhedsoperatører og tage hånd om fælles bekymringer i kampen mod organiseret kriminalitet, stoffer og terrorisme, herunder finansiering af terrorisme og hvidvaskning af penge, med midler, der overholder de bestemmelser om retfærdighed, frihed og sikkerhed, som er fastsat i de forskellige aftaler, der regulerer forbindelserne mellem EU og Armenien. Yderligere modernisering af grænseforvaltningen vil både bidrage til sikkerheden i landet og regionen og til den økonomiske udvikling ved at lette lovlige handelsudvekslinger. Parterne vil også samarbejde om inddrivelse af udbytte fra strafbare forhold gennem forbedring af Armeniens lovgivning og opretning af et fuldt operationelt kontor for inddrivelse af aktiver.

2. Økonomisk udvikling og markedsmuligheder

Parternes fælles mål er en bæredygtig og inklusiv økonomisk udvikling i Armenien. Bæredygtig vækst kræver forsvarlige økonomiske politikker, der sikrer den makroøkonomiske og finansielle stabilitet. Disse bør omfatte et fortsat tilsagn om holdbare budgetpolitikker samtidig med, at kapitaludgifter og sociale udgifter sikres og buffere mod eksterne chok konsolideres. **Forvaltningen af de offentlige finanser** (der udgør et vigtigt element hvad angår regeringsførelse og demokrati samt økonomisk udvikling) skal være i overensstemmelse med principperne om bedste internationale praksis. Tilsyn med banker vil blive styrket yderligere i overensstemmelse med internationale normer og bedste praksis for at øge robustheden og modstandsdygtigheden i den finansielle sektor. Moderniseringen og reformerne af told- og skatteforvaltningen, herunder internationalt samarbejde og øget bekæmpelse af svig, vil forbedre opkrævningen af indtægter.

Et **forbedret erhvervsklima** er afgørende for økonomisk udvikling. Der vil i denne henseende blive fokuseret på yderligere forenkling af de administrative procedurer, mindske af administrative omkostninger og lettere adgang til finansiering for små og mellemstore virksomheder (**SMV'er**) i et sundt og diversificeret finansmarked, samt beskyttelse og håndhævelse af ejendomsrettigheder. Stærke erhvervsfremmeorganisationer og erhvervssammenslutninger vil hjælpe de erhvervsdrivende med at udnytte nye muligheder og få større indflydelse på udformningen af økonomiske politikker. EU og Armenien vil gennem mobilisering af både EU's og Armeniens økonomiske aktører søge at styrke armenske virksomheders evne til at deltage i internationale værdikæder, hvilket vil fremme teknologi- og videnoverførsel. Erhvervsstøtteorganisationers rolle er i denne sammenhæng af afgørende betydning, og EU's støtte til kontaktfremmedling mellem de armenske og europæiske virksomheder kan understøtte indsatsen på nationalt plan. Armensk deltagelse i internationale værdikæder kan både omfatte samt styrkes og fremskyndes af direkte udenlandske investeringer, hvilket kan bidrage til opbyggelsen og styrkelsen af færdigheder og kompetencer på lokalt plan. Det er i denne henseende afgørende at forbedre de investeringsmæssige rammer ved at øge deres gennemsigtighed, pålidelighed og effektivitet. Et investeringsmiljø, der understøtter virksomhederne, omfatter også effektiv konkurrence på markederne for varer og tjenesteydelser, og sikres gennem en stærk og uafhængig konkurrencemyndighed, som overholder de højeste etiske standarder, samt en effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne og effektiv beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder geografiske betegnelser. Indarbejdelsen på alle politikområder af et fokus på at gøre det lettere at drive

forretning vil medvirke til at skabe vækst. Der er brug for moderne beskæftigelses- og socialpolitikker for at sikre, at den økonomiske udvikling er inklusiv og bidrager til at forbedre velfærden for alle armenske borgere. Dette omfatter opbygningen af relevante institutioner, der skal sikre, at der føres effektivt tilsyn med arbejdsvilkår, herunder sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen.

Det er vigtigt at gennemføre Armeniens overordnede udviklingsstrategi samt sektorspecifikke strategier (såsom SMV-strategien og anbefalingerne fra SBA-vurderingen, strategien til fremme af eksport, og udvikling af landdistrikterne), deltage aktivt i EU's program for SMV'er (COSME) og for forskning og innovation (Horisont 2020), opgradere reguleringen og infrastrukturen inden for informations- og kommunikationsteknologi (IKT) og gøre fuld brug af EU's støtte på disse områder.

Det er med henblik på modernisering af Armeniens økonomi og samfund vigtigt at fremme landets digitale økonomi, herunder gennem tilnærmelse af Armeniens **digitale økonomi** til EU's digitale indre marked.

Overvågning af gennemførelsen af disse strategier bør omfatte en dialog mellem den offentlige og private sektor og en høring af de relevante civilsamfundsorganisationer, herunder arbejdsmarkedsorganisationer.

Den **grønne økonomi** udgør en betydelig mulighed for at opnå en bæredygtig udvikling med vækst. **Miljømæssige spørgsmål, herunder klimaforandringer, vil blive indarbejdet** i alle de relevante politikker.

EU og Armenien har etableret et effektivt samarbejde inden for **landbrug, regionaludvikling og udvikling af landdistrikter** for at fremme udviklingen af landbrugsorganisationer og værditilvækstkæder i hele Armenien. Selv om landbrug og selvforsyningslandbrug giver muligheder i forbindelse med fødevarerikkerhed og uformel beskæftigelse, er det vigtigt at videreudvikle sektorens konkurrenceevne, herunder gennem kapacitetsopbygning og adgang til finansiering. Parterne vil fortsætte med at styrke den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed **i alle regioner**, ved at bygge videre på tidligere resultater og i koordinering med reformen af den offentlige forvaltning på alle niveauer.

3. Konnektivitet, energieffektivitet, miljø og klimaindsats

Armenien skal overvinde de konnektivitetsudfordringer, der er forbundet med at være en indlandsstat. Flere områder i landet lider under deres afsides beliggenhed og begrænsede forbindelser til de økonomiske, politiske og sociale centre. Samarbejde med EU og andre lande i Det Østlige Partnerskab i de ovennævnte områder, især Georgien, kan bidrage til at mindske konsekvenserne af landets geografiske placering.

Forbedring af forretningsmuligheder, transport, logistik og værdikæder i landet ville øge Armeniens vækstpotentiale, og dette kan fremmes gennem forbedret konnektivitet internt og på tværs af grænserne. Transporten i Armenien foregår hovedsageligt ad land-, sø- og luftruter. Eftersom EU, Rusland og Kina er Armeniens vigtigste handelspartnere, transiteres gods sædvanligvis med jernbanefærge fra havne i Georgien. Parterne vil samarbejde om at udvikle hurtige toldprocedurer ved grænserne, da disse for alle transportformer er afgørende for at undgå dyre forsinkelser.

Parterne vil også samarbejde inden for rammerne af det **udvidede centrale transeuropæiske netværk (TEN-T)** og på grundlag af klar prioritering, med henblik på at forbedre Armeniens adgang til de internationale markeder. Samarbejde på området for trafikikkerhed, både vedrørende infrastruktur og politiske aspekter, vil også blive fremmet. Investeringer i infrastruktur skal være miljøvenlige og klimasikre.

Med henblik på at sikre effektive forbindelser og markedsudvikling, der går ud over det umiddelbare naboskabsområde, er det vigtigt at reformere den civile luftfart, en reform, der i sidste ende kan føre til indgåelse af en **luftfartsaftale** med EU.

God miljøforvaltning (navnlig anvendelsen af miljøkonsekvensanalyse og strategisk miljøvurdering, adgang til miljøoplysninger og adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet) **og indarbejdelse af miljøet og af klimamæssige spørgsmål i de relevante politikområder** vil skabe et solidt grundlag for bæredygtig udvikling. Forpligtelser på miljøområdet, som indeholdt i den nye aftale, vil danne grundlaget for relevante reformer. Øget **energieffektivitet** vil hurtigt generere væsentlige og varige energibesparelser og fremme **overgangen** til en emissionslav og klimarobust økonomi; i boligsektoren kan sådanne foranstaltninger knyttes til arbejdet under borgmesterpagten. Så

længe nuklear energi anvendes til at opretholde en tilstrækkelig energiforsyning i landet, er det nødvendigt at sikre et højt nukleart sikkerhedsniveau. Den Internationale Atomenergiorganisations (IAEA) standarder og EU's standarder og praksis, som omhandlet i den omfattende økonomiske partnerskabsaftale, vil danne grundlaget herfor.

En pålidelig energiforsyning til rimelige priser er en nødvendig forudsætning for et velfungerende, moderne samfund, og begrænsning af miljø- og klimabelastninger er en forudsætning for dets bæredygtighed. Bedre energi- og ressourceeffektivitet, herunder inden for boligsektoren, samt en øget anvendelse af vedvarende energikilder vil ved gennemførelse af den nyeste lovgivning om energieffektivitet, vedvarende energikilder og elektricitetsmarkedet bidrage til opnåelsen af denne målsætning. I denne sammenhæng kan offentlige udbud i sektorerne for tjenester og infrastruktur også spille en rolle.

Energisikkerheden kan også styrkes ved at forbedre og øge forbindelserne til nabolandene. Armeniens fortsatte aktive deltagelse i det multilaterale samarbejde inden for Det Østlige Partnerskab vil være af afgørende betydning for fastlæggelsen af projekter af fælles interesse, der vil kunne drage fordel af EU's finansielle støtte. Forbedring af energieffektiviteten og fremme af vedvarende energi med kapacitetsopbygning og en klar prioritering af investeringer er afgørende for at sikre energisikkerheden i Armenien.

Endelig er lukning og sikker dekommissionering af atomkraftværket i Medzamor (MNPP) samt hurtig vedtagelse af en køreplan/handlingsplan med henblik herpå fortsat vigtige mål i betragtning af behovet for at erstatte atomkraftværket med ny kapacitet, der vil sikre Armeniens energisikkerhed og skabe vilkårene for bæredygtig udvikling i landet.

4. Mobilitet og mellemfolkelige kontakter

Parterne vil sammen arbejde for at fremme mobiliteten blandt deres respektive statsborgere med henblik på at øge omfanget af mellemfolkelige kontakter gennem målrettede foranstaltninger rettet mod blandt andet unge, studerende, forskere, kunstnere, kulturelle aktører og forretningsfolk og bekræfter dermed på ny, at øget mobilitet for parternes borgere under sikre og velforvaltede forhold fortsat er et centralt mål, og vil i mellemtiden overveje at indlede en visumdialog med Armenien, forudsat at der er fastsat betingelser for velforvaltet og sikker mobilitet, herunder effektiv gennemførelse af aftaler om visumlempelse og tilbagetagelsesaftaler mellem parterne. De vil samarbejde om bekæmpelse af irregulær migration, herunder gennem gennemførelsen af tilbagetagelsesaftalen, fremme af grænseforvaltningspolitik samt juridiske og operationelle rammer.

Forvaltning af migrationsstrømmene vil ske på grundlag af aftalen om lempelse af visumreglerne/tilbagetagelsesaftalen. EU anerkender Armeniens rolle i behandlingen af flygtninge fra Syrien, hvilket gør landet berettiget til støtte under EU's regionale trustfond som reaktion på den syriske krise ⁽¹⁾.

Imødegåelse af udfordringerne på det globale marked kræver et solidt sæt kompetencer på alle niveauer, såvel i virksomheder som i den offentlige forvaltning. **Undervisning på førskoleniveau, grundniveau, sekundært og videregående niveau, erhvervsfaglig uddannelse og undervisning**, samt samarbejde mellem uddannelsessystemet og erhvervslivet bør alle styrkes for fuldt ud at kunne bidrage til udviklingen af disse kompetencer. Der vil som følge af Armeniens associering til Horisont 2020-programmet blive lagt særlig vægt på forskning og **innovation**.

⁽¹⁾ Kommissionens afgørelse C(2014) 9615 af 10. december 2014 om oprettelse af Den Europæiske Unions regionale trustfond oprettet som reaktion på den syriske krise, den såkaldte »Madadfond«.